

Bistvena slabost, ki v mnogih primerih preglasi iskreno izpoved, pa je dekorativizem (Savinjski oltar). Tu so iskreni simboli izgubili pravo vsebino in postali sredstvo za doseganje optičnih učinkov — njih poglavitni namen je vzbujanje nekega ugodja. V primeru sinteze že uporabljenih form (Bernik, Debenjak, Makuc) pa mladi umetnik kaj lahko zabrede v epigonske vode. Tudi stalno ponavljanje enakih in istih form lahko sklene nevarni krog. Saj osebni stil v nobenem primeru ne pomeni ponavljanja samega sebe.

Vendar se nam dozdeva, da bo Ajdič to čer znal obiti ter nam bo vsaka njegova nova podoba prinesla tudi v resnici kaj novega.

Ivan Sedej

ABSTRAKCIJA IN ABSTRAHIRANJE

Slikarstvo Stojana Čelića* je zanimivo predvsem z enega vidika. Na platnih (zaradi neslikarskega, izrazito plakaterskega načina nanašanja barvnih namazov bi jih le s težavo ocenili kot slike — v klasičnem in neklasičnem smislu) v vsej jarkosti vidimo sledove zbeganega, kaotičnega »iskanja«. Abstraktno slikarstvo se je s svojimi vrhovi že davno uvrstilo v klasiko. Specifičen način izražanja pušča ustvarjalcu nešteto novih, neizhojenih poti in prav toliko možnosti kot stranpoti. Vendar je le redkim uspelo, da so se v tem načinu polnovredno, umetniško izrazili. Druga nevarnost, ki ima prav tako korenine v abstraktni umetnosti (slikarstvu, plastiki, grafiki) pa je zloraba eksperimentiranja in lov za »novostmi« za vsako ceno.

Abstraktne krajine Stojana Čelića niso abstrakcije v pravem pomenu besede, temveč abstrahirana predmetnost. Novosti, ki jih slikar razglaša, že davno niso več nove. Razstavljenega dela delujejo večidel kot pripomočki slikarske šole, kjer vtepaajo v študentovske glave osnove barvne perspektive.

Enobarvne ploskve, prevladuje sivo zelena zaščitna barva, so prazne kljub likom, ki jih izpolnjujejo. Barv v bistvu ni. Tudi botrovanje zgodnjega Mondrijana, Kleeja in Mortensena ni rodilo kongenialnega odziva. Monohroma platna, ki se »širijo v prostor« iz preprostega razloga, ker niso uokvirjena, nam žal ne morejo pričarati neskončne perspektive odprte krajine.

Preprost opazovalec bo prepričan, da so to »abstraktne« podobe, zato se bo spoštljivo vzdržal komentarja. Morda bo zamižal in skozi priprte veke zaslutil vtis zelene pokrajine, ki jo zgoraj omejujeta voda in nebo. Način redukcije slike neke konkretne krajine na osnovne pripomočke barvne perspektive je nezadosten. To je lahko šele izhodišče! Tudi ni novost, temveč vračanje k akademski abecedi ter skromen ateljejski eksperiment, ki za resno razstavo prav gotovo ni dovolj zrel in upravičen. Tudi nedoločen občutek prostranosti tem podobam ne more dati umetniške dimenzije.

Ivan Sedej

* Razstava v Mali galeriji v Ljubljani.